

Опубліковано:

Гендер. Екологія. Здоров'я: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції. – Харків : ХНМУ, 2017. – С. 120-121.

Марущенко О.А.

ЧОЛОВІК У ПОЛОГОВОМУ ВІДДІЛЕННІ: ГЕНДЕРНІ ПАРАДОКСИ ПАРТНЕРСЬКИХ ПОЛОГІВ

Практика партнерських пологів за останні 10-12 років набула в Україні великої популярності: якщо, наприклад, у 2004 році таких не було взагалі, то сьогодні більшість жінок вже народжують у присутності партнера [1].

Цю практику прийнято оцінювати, в основному, позитивно, і автор, який не так давно сам взяв участь у партнерських пологах, повністю приєднується до таких оцінок. Головний «гендерний прорив», що відбувся завдяки популяризації партнерських пологів, це освоєння чоловіком (а партнером зазвичай виступає саме він) ролі, раніше йому не властивої: замість, фактично, «стороннього спостерігача», який спочатку бродить під вікнами пологового будинку в очікуванні радісної звістки, а потім – активно «розслабляється» в дружній компанії, чоловік став повноцінним суб'єктом процесу. Власне, відбувся перехід від цілковитої неучасті майбутнього батька до активної співучасті та допомоги, що забезпечило нормальний психологічний і фізичний стан породілля і знизило вірогідність пологових ускладнень.

Є й інші однозначні плюси партнерських пологів: сама присутність чоловіка в момент «першого контакту» з дитиною, перебування з нею у перші кілька годин після пологів (особливо критичних з точки зору безпеки та здоров'я жінки), можливість подальшого спільного обговорення родового процесу і «ретроспективного повернення» до нього тощо.

Разом із тим, партнерські пологи, при всіх їх очевидних перевагах, кардинально змінили «розстановку сил» у гендерній ієрархії такого традиційно «закритого» медичного закладу, як пологовий будинок, а також у самому процесі пологів, і такі трансформації не можуть не цікавити з точки зору

гендерного аналізу.

Пологовий будинок – це традиційно «жіноча територія», система, що є самозамкнутою з позицій патріархатних підвалин: тут одні жінки (які складають переважну більшість медичного персоналу) мають всю повноту «влади» і приймають ключові рішення щодо інших жінок – породіль.

Раптово в цю історично вибудовану, стійку ієрархію легітимно «вбудовується» той, кого патріархатна культура у «зовнішньому світі» наділила владою, привілеями, капіталом. Чоловік у пологовому залі – це не просто помічник або пасивний свідок того, що відбувається, він – негласний «ревізор», який має право «голосу» і привілей «прихованого оцінювання», а отже – володіє владою. Від винесеного ним «вердикту» (чи пройшло усе так, як треба?) залежить, у тому числі, і розмір фінансової винагороди медичному персоналу, адже саме прийняття даного рішення і безпосередня виплата «гонорару», як правило, також здійснюється чоловіком.

Фактично, ті ж латентні ролі виконуються ним і в наступні кілька днів на етапі реабілітації жінки: лише тільки присутність чоловіка в палаті кардинально змінює ставлення медичного персоналу – і мама, і дитина отримують максимум уваги і турботи, охоче позначається готовність до надання персоналом будь-якої необхідної допомоги.

Звичайно ж, виявлені ієрархічні пертурбації жодним чином не скасовують переваг партнерських пологів, більш того, вони – додатковий фактор, що швидше сприяє сумлінному виконанню медиками своїх прямих обов'язків, аніж навпаки. З присутністю у пологовому відділенні чоловіка персонал пологового будинку змушений рахуватися (і навіть більше!), хоча, цілком імовірно, вважав би за краще не робити цього. Разом із тим, очевидний простий висновок: якби патріархат історично не наділив чоловіка настільки владним статусом і «повноваженнями», сама його присутність на пологах виконувала б «чисто технічну» роль і не вносила б змін до гендерної ієрархії.

Література:

1. Ольга Васильєва Партнерські пологи в Україні – звичайна справа?

[Электронный ресурс] // Режим доступа: <https://goo.gl/h4VcDo>.